

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

a 9. évfolyam számára

2019-2020. TANÉV

MEGYEI FORDULÓ

2020. február 4. 14.00 – 16.00

A versenyző neve:

A versenyző iskolájának neve:

A versenyző iskolájának címe:

A felkészítő tanár neve:

***Kedves Versenyző! Válaszait olvashatóan írja le!
Hiba esetén egyértelműen – egy áthúzással – javítson!***

Csak a megfelelően végrehajtott válaszadás fogadható el!

A feladatsorban szereplő források hivatkozásai az értékelési útmutatóban találhatók!

Maximum: 100 pont

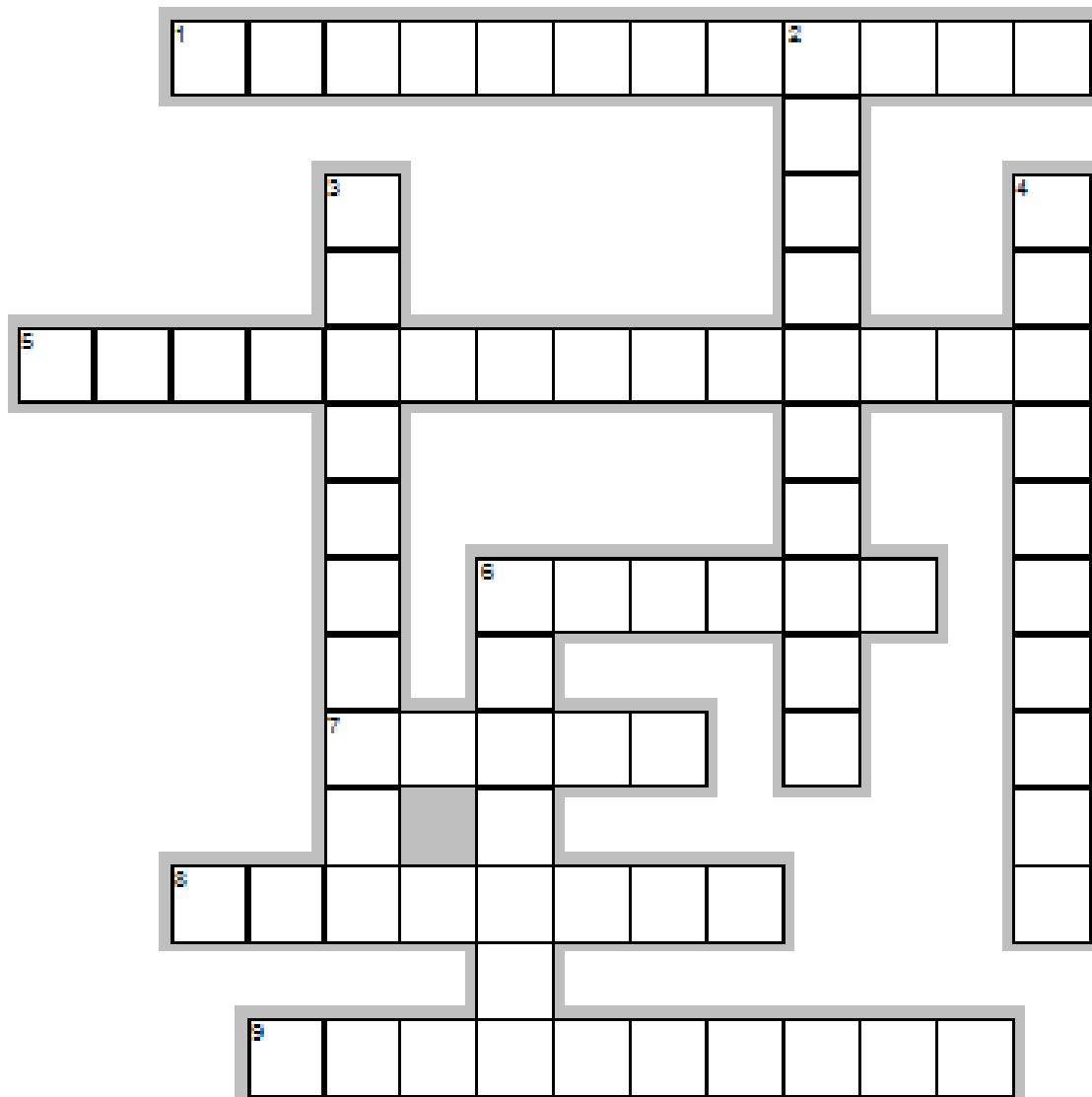
Elért pontszám:

1. feladat**Oldja meg** a kalandozások és a honfoglalás időszakához kapcsolódó keresztrejtvényt! 10 pont/...**Vízszintes**

1. Ilyen anyagból készült a Jászberényben őrzött Jászkürt, a magyar hagyományban Lehel kürtjének nevezik.
5. A hét magyar törzs és a kabarok közös vezetésű katonai szövetsége, élén a fejedelem állt.
6. A Kárpát-medence mintegy 100 000 km² nagyságú területe.
7. A dunai bolgárok fejedelmének neve, akiről Vörösmarty is írt művet.
8. Itáliai uralkodó neve, aki a kalandozó magyaroktól vereséget szenvedett 899-ben a Brenta folyó mellett.
9. Állítólag a modenai lakosság ehhez a szenthez imádkozott a kalandozó magyarok támadásakor 924-ben.

Függőleges

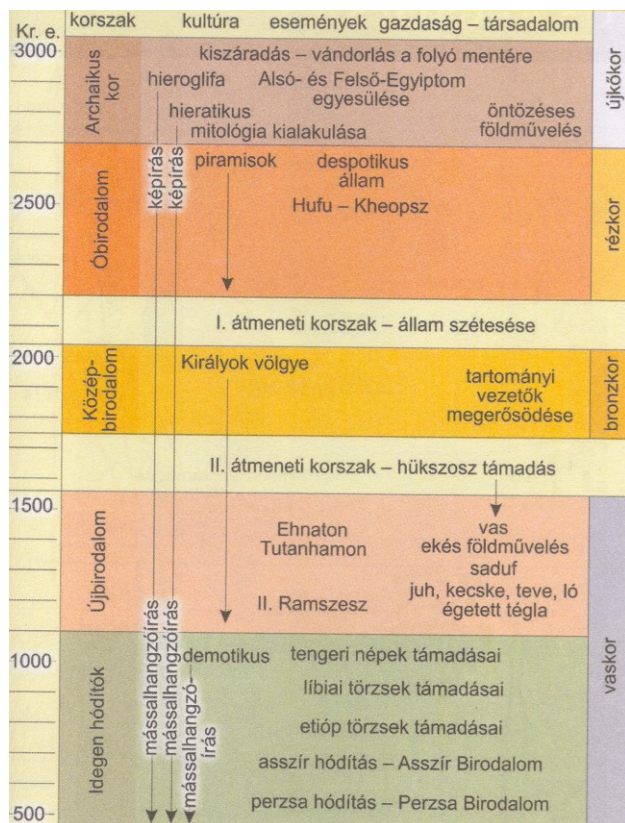
2. A morvák fejedelme, birodalmának központja Nyitra volt.
3. Mai településnév, Anonymus szerint itt tartották meg az "első országgyűlést", azaz "szerét ejtették az ország dolgának."
4. Ebben a városban végezték ki az augsburgi csata magyar vezéreit.
6. Ehhez az óceánhoz eljutottak a kalandozó magyarok.

Forrás: Magyar Könyvtár

2. feladat**Válaszoljon** a kérdésekre az ábra és ismeretei segítségével!

8 pont/...

a) **Melyik** ókori állam korszakait mutatja az ábra?b) **Mettől meddig** tartott az Óbirodalom időszaka az ábrázolás szerint? *Válaszát századokban kifejezve adja meg!*c) **Mi** volt a vízátemelő szerkezet neve? **Válaszoljon** az ábra szóhasználatával!d) **Hogyan** nevezzük az adott állam legegyszerűbb írásmódját? **Válaszoljon** az ábra szóhasználatával!e) **Milyen** anyagból készültek a Palesztina felől támadó nép fegyverei a II. átmeneti korszakban?f) **Melyik** településen található Hufu síremléke? **Karikázza be** a helyes megoldás betűjelét!

A) Kairó B) Gíza C) Théba

Igaz vagy hamis az állítás? **Húzza alá** a helyes választ!

g) Az Óbirodalom időszakában már alkalmazták a mumifikálást. Igaz – Hamis

h) A Középbírodalom időszakában ismerték a rezet. Igaz – Hamis

3. feladat**Azonosítsa** a megszemélyesített topográfiai helyszíneket! **Ügyeljen** a helyesírásra!

9 pont/...

Szöveg	Tulajdonnév
„Közeli öblömben aratott hajóhadával győzelmet a későbbi császár.”	a)
„Itália és Afrika között helyezkedem el, a rómaiak első tartományává váltam. A 11. században a normannok kezébe kerültem.”	b)
„Pannóniában jelentős település voltam a rómaiak időszakában a mai Óbuda területén.”	c)
„Híveim elzarándokolnak hozzám, sőt felém fordulva imádkoznak.”	d)
„Létezésem Claudius császárnak köszönhetem, Pannónia nyugati területének jelentős városaként fekszem a Borostyánút mentén.”	e)
„Facölöpökre építkeztem. Védelmet nyújt számomra Szent Márk.”	f)
„A frank császár unokáinak megállapodásáról lett híres a nevem, de püspöki központként is megállom a helyem.”	g)
„Magas növésűnek tartanak, 12 isteni személynek biztosítok szállást.”	h)
„Titus császár időszakában elpusztult templomom, de zarándokhellyé váltam.”	i)

4. feladat**Karikázza be** a helyes megoldás számát vagy az X jelet!

14 pont/...

Vegye figyelembe válaszainál Plutharkosz művének (*Párhuzamos életrajzok*) állításait Caesar életéről!a) **Kitől** kellett volna elválnia Caesarnak Sulla szerint?

1. Pompeia

X Cornelia

2. Kleopátra

b) **Hol** tanult szónoklást Apollóniosztól Caesar?

1. Rodosz

X Athén

2. Róma

c) **Milyen** tisztséget töltött be Caesar, amikor titokban Marius-szobrokat állíttatott fel a Capitoliumon?

1. Via Appia felügyelője

X quaestor

2. aedilis

d) **Milyen** fizetési eszközből ajánlott Caesar ötvenet az őt foglyul ejtő kalózoknak?

1. drachma

X talentum

2. denarius

e) Társasági jó modora mögött „erőszakos és hatalomra vágyó jellem rejtőzik.”

Ki gondolkodott így Caesarról Plutharkosz szerint?

1. Sulla

X Cato

2. Cicero

f) **Melyik** tartományt kapta meg Caesar praetori tisztsége után?

1. Hellász

X Gallia

2. Hispania

g) **Ki** hátráltatta hosszas beszédével Caesar consuli kinevezését a szenátusban?

1. Pompeius

X Cato

2. Crassus

h) **Melyik** tartományról van szó a következő részletben? „...nyolcszáznál több várost vett be ostrommal...”

1. Hellász

X Gallia

2. Hispania

i) **Melyik** volt határfolyó Caesar korában?

1. Rubicon

X Iberus

2. Liger

j) **Kivel** volt Caesarnak szoros politikai kapcsolata lánya, Iulia házassága révén is?

1. Pompeius

X Octavianus

2. Crassus

k) **Milyen** háborúban halt meg Crassus?

1. gallok elleni háborúban

X punok elleni háborúban

2. parthusok elleni háborúban

l) **Melyik** területet nem Pompeius irányította legatusai segítségével?

1. Hispania

X Libüa

2. Hellász

m) **Milyenek** voltak Pharszalsznál az erőviszonyok?

1. Pompeius hadserege nagyobb volt.

X Caesar hadserege nagyobb volt.

2. Kb. egyenlő volt a létszám.

n) **Hány** éves korában ölték meg Julius Caesart?

1. 66

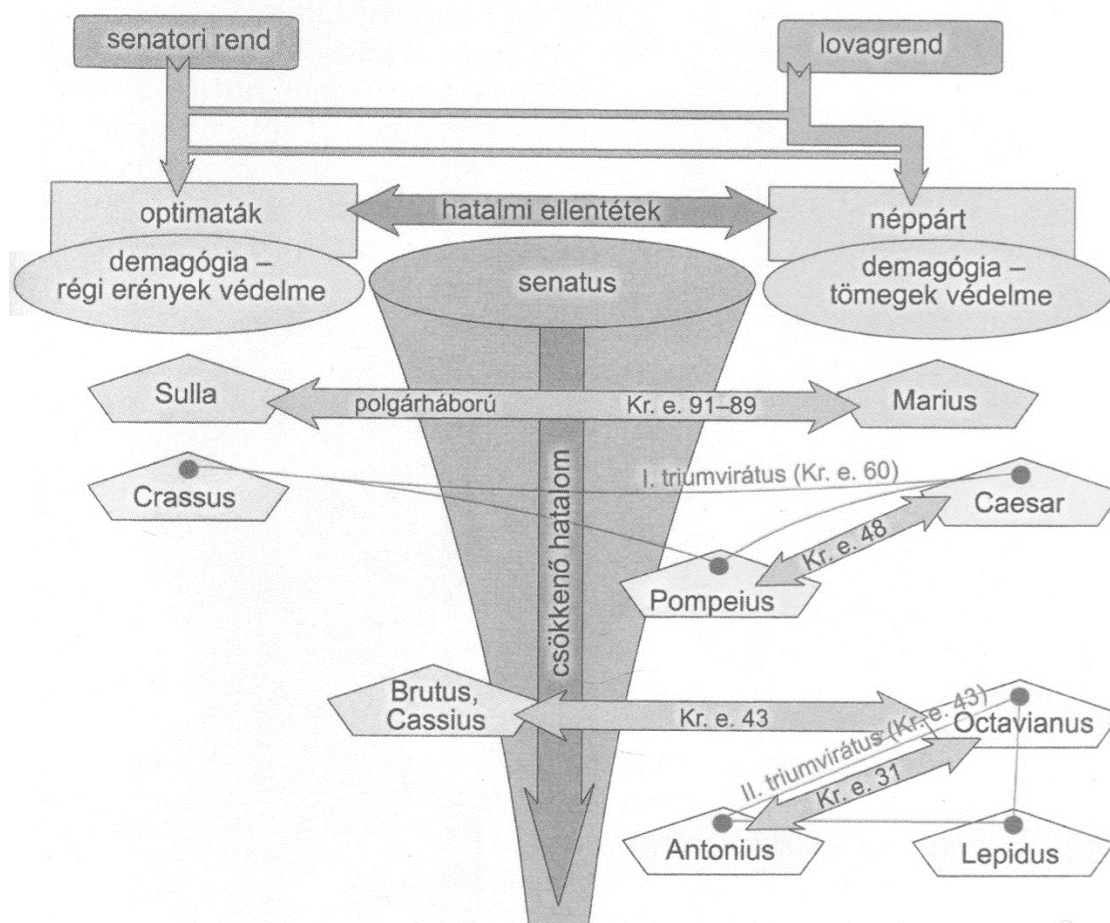
X 56

2. 46

5. feladat

Válaszoljon a kérdésekre az ábra és ismeretei segítségével!

10 pont/...

a) Melyik városhoz/birodalomhoz kapcsolódnak az ábra adatai?

b) Mi volt az államforma az ábrához kapcsolódó időszakban?

c) Igaz vagy hamis az állítás? **Húzza alá** a helyes választ!

A szenátus (senatus) hatalma növekedett a Kr. e. I. század során.

Igaz – Hamis

d) Értelmezze a demagógia szó jelentését! **Karikázza be** a helyes megoldás betűjelét!

A) régi erények védelme

B) tömegek védelme

C) népamítás

e) Mi a pharszaloszi csata időpontja?

Kire vonatkoznak az állítások? **Írja** választát a pontozott vonalra!

f) A 2. triumvirátus tagja, aki nem vett részt a Philippi csatában:

g) Diktátorként „feketelistákkal” távolította el politikai ellenfeleit:

h) Az actiumi csatában vereséget szenvedett férfi:

i) Felszámolta a kalózok uralmát a Földközi-tengeren:

j) Felszámolta a hadsereg válságát, zsoldot adott a katonáknak:

6. feladat

Húzza alá a helyes megoldást az adott szövegrészben a 3 kiemelt lehetőség közül!

8 pont/...

Ha egy awelum, azaz **rabszolga / félszabad ember / szabad ember** [a] akár ezüstöt, akár aranyat, akár rabszolgát, akár rabszolgánőt, akár szarvasmarhát, akár juhot, akár szamarat vagy akár bármi néven nevezhető dolgot awelum fiának vagy awelum rabszolgájának kezéből tanúk vagy szerződés nélkül megvásárolt, vagy akár megőrzésre átvett: az illető awelum tolvaj, **botoztassék meg / ölessék meg / vagyonát kobozzák el** [b]. Ha egy **awelum / muskénium / rabszolga** [c] akár szarvasmarhát, akár juhot, akár szamarat, akár disznót vagy akár hajót lopott, ha az az istené [templomgazdaságé], ha az a Palotáé: harmincszorosan adja vissza, ha az muskéniumé [a Palota vagy a Templom szolgálatában áll]: tízszeresen térítse vissza... Ha egy awelumot kötelezettség kényszerített s ezért feleségét, fiát vagy leányát pénzért eladta, vagy akár „[adóssági] szolgálatra” engedte át, **egy évig / kettő évig / három évig** [d] megvásárlójuk vagy „[hitelező] gazdájuk” házában dolgozzanak... Ha egy fiú **anyját / apját / nővérét** [e] megütötte: kezét vágják le. Ha egy awelum, „awelum fiának”... **lábát / kezét / csontját** [f] törte: törjék el az ő csontját. Ha muskénium szemét pusztította el, vagy muskénium csontját törte el: egy manum, azaz 505 **kilogramm / dekagramm / gramm** [g] ezüstöt fizessen.

Hammurapi / Drakón / Sulla [h] törvényei alapján

7. feladat

Párosítsa a szövegrészletekhez kapcsolható adatokat! **Írja be** a táblázatba a betűjeleket 4 kivétellel! 12 pont/...

A szöveg száma	Név betűjele	A század betűjele	Helyszín betűjele	Kapcsolódó fogalom
1.	a)	b)	c)	d)
2.	e)	f)	g)	h)
3.	i)	j)	k)	l)

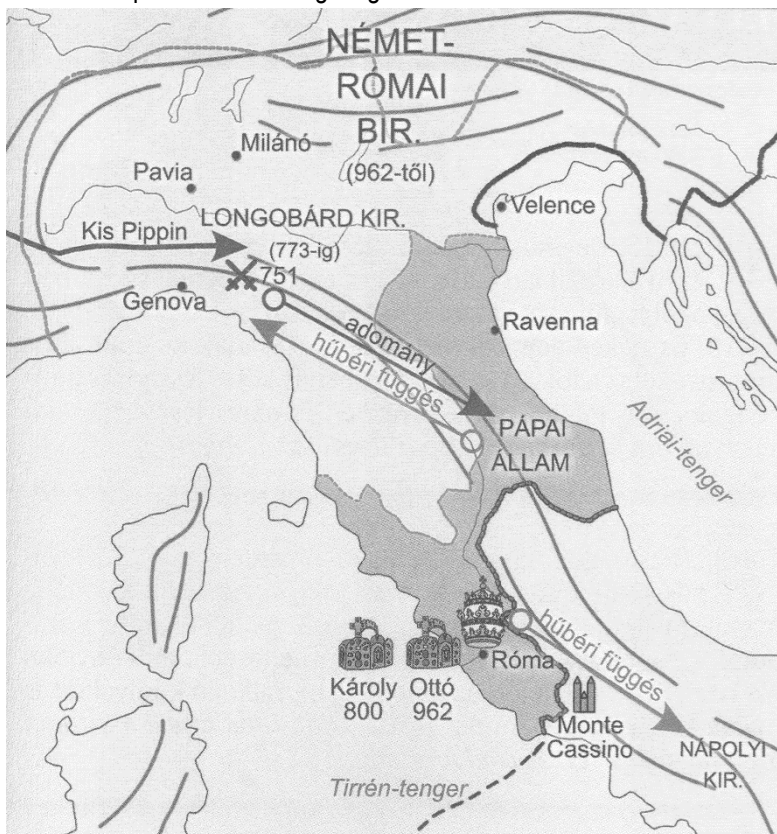
- „...olyan rendeleteket bocsátunk ki, amik biztosítják az istenség iránti tiszteletet és imádást, azaz hogy megadjuk a keresztényeknek és mindenkinek azt a szabad választást, hogy azt a vallást kövesse, amelyiket akarja, úgyhogy bármelyik istenség vagy mennyei hatalom jóakarattal lehessen irántunk és mindenki iránt, aki hatalmunk alatt él.”
- „Mindenki csodálkozott, aki hallotta, és így szóltak: Hát nem ő az, aki üldözte Jeruzsálemben azokat, akik segítségül hívják ezt a nevet, és aki ide is azért jött, hogy megkötözve a főpapok elé vigye őket? ... De Saul egyre jobban felbátorodott...”
- „Ha valaki, nem törődve a kereszténységgel, henyéségből nagy esztelenül a vallás ellen vétene valamit, ítélje meg a püspök az ő vétségének mivoltához képest az egyház törvénye szerint.”

A) I. István	B) Szent Benedek	C) Constantinus	D) Szent Pál
E) 1. század	F) 4. század	G) 6. század	H) 11. század
I) Damaszkusz	J) Esztergom	K) Róma	L) Mediolanum
M) császári ediktum	N) apostol	O) királyi dekrétum	P) bencés

8. feladat

Oldja meg a feladatokat a térkép és ismeretei segítségével!

9 pont/...

- a) **Melyik** állam függése alá került a Pápai Állam a 8-9. század fordulóján?
- b) **Ki** volt az északon látható birodalom első uralkodója?
- c) **Ki** (tulajdonnév) adományozta Ravenna környékét az egyházi államnak?
- d) **Melyik** királyságot győzték le a frankok a térkép szerint?
- e) **Mikor** lett császár Kis Pippin fia?
- f) **Melyik** szerzetesrend kolostora Monte Cassino?
- g) **Mikor** következett be a keresztényeknél az egyházszakadás?
- h) **Melyik** apostol örökségének tartják a pápák az Egyházi Államot?
- i) **Melyik** császár nevében adtak ki hamis adománylevelet arról, hogy Itália a pápáé?

9. feladat

Igaz vagy hamis az állítás? **Jelölje** a táblázatban X beírásával!

10 pont/...

Állítás	Igaz	Hamis
a) A zsákmányoló életmód meghatározó eleme az állattartás.		
b) A Nílus Felső-Egyiptomban torkollott a Földközi-tengerbe.		
c) Az idő mérése (pl. 60 perc 1 óra) már az ókori civilizációkban ismertté vált.		
d) Róma hagyomány szerinti alapítása korábban volt az első feljegyzett görög olimpiánál.		
e) A ptolemaioszi világkép értelmében a Föld mozdulatlan.		
f) Justinianus időszakában Afrika egyes részei a Bizánci Birodalomhoz tartoztak.		
g) III. Henrik német-római császár volt VII. Gergely pápa ellenfele.		
h) A 325-ben összehívott első keresztény zsinat már eretneknek bélyegzett egyes tanokat.		
i) A Pécs környékén lezajlott csatában István győzelmet aratott Koppány felett 997-ben.		
j) A tihanyi apátság alapítólevelében szerepelnek magyar szavak.		

